

## ย คติชนหมู่บ้านนบปริง อำเภอเมือง จังหวัดพังงา

### 1. มุขปาฐะ

#### 1.2 คำทูลภาษา

##### 1.2.1 คำดำ

- 1.2.1.1 ไ้อ้ล้ดัว(พัชราพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 21 พฤศจิกายน)
- 1.2.1.2 อินรก(จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 21 พฤศจิกายน)
- 1.2.1.3 ไ้อ้หมาเย็ดแม(พัชราพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 21 พฤศจิกายน)
- 1.2.1.4 อี้เปรต(พัชราพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 21 พฤศจิกายน)
- 1.2.1.5 อี้เวร(เพียร วรรณะ ให้ข้อมูลเมื่อ 21 พฤศจิกายน)
- 1.2.1.6 อี้ชิงหมาเกิด(ศิริวรรณ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 21 พฤศจิกายน)
- 1.2.1.7 อี้ชาติหมา(มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 21 พฤศจิกายน)
- 1.2.1.8 อี้หน้าหี(พัชราพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 21 พฤศจิกายน)
- 1.2.1.9 ไ้อ้หัวดอ(จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 21 พฤศจิกายน)
- 1.2.1.10 อี้อุบาท(ศิริวรรณ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 21 พฤศจิกายน)

## ย

#### 1.2.2 คำแข่ง

- 1.2.2.1 ไปเปลวตะไ้อ้ล้ดัว(พัชราพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 22 พฤศจิกายน)
- 1.2.2.2 ไปให้รตชนตายตะไ้อ้เย็ดแม(ศิริวรรณ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 22 พฤศจิกายน)
- 1.2.2.3 ขอให้ตายโง(ศิริวรรณ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 22 พฤศจิกายน)
- 1.2.2.4 ขอให้ฉิบหายกันทั้งตระกูล(มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 22 พฤศจิกายน)
- 1.2.2.5 ขออย่าให้เจริญ(ลาโล วรรณะ ให้ข้อมูลเมื่อ 22 พฤศจิกายน)
- 1.2.2.6 ขออย่าให้ได้พูดได้เกิด (มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 22 พฤศจิกายน)

#### 1.3 คำพังเพย

- 1.3.1 ทำบุญร่วมชาติ ตักบาตรร่วมขัน (ช่วง เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 23 พฤศจิกายน)
- 1.3.2 เก็บเล็กผสมน้อย(มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 23 พฤศจิกายน)
- 1.3.3 กงเกวียนกำเกวียน(ศิริวรรณ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 23 พฤศจิกายน)
- 1.3.4 แกะดำ(พัชราพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 23 พฤศจิกายน)
- 1.3.5 คางคกขึ้นวอ (มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 23 พฤศจิกายน)
- 1.3.6 กินปูนร้อนท้อง(มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 23 พฤศจิกายน)
- 1.3.7 กระต่ายตื่นตูม(พัชราพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 23 พฤศจิกายน)
- 1.3.8 กาฝาก (พัชราพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 23 พฤศจิกายน)
- 1.3.9 ก่อร่างสร้างตัว(ศิริวรรณ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 23 พฤศจิกายน)
- 1.3.10 ดินพอกหางหมู(จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 23 พฤศจิกายน)
- 1.3.11 กำปั้นทุบดิน(มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 23 พฤศจิกายน)
- 1.3.12 กิ้งก่าใต้ทอง(พัชราพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 23 พฤศจิกายน)
- 1.3.14 กินอยู่กับปาก อยากรอยู่กับทอง(มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 23 พฤศจิกายน)
- 1.3.15 กินบนเรือนขี่รถบนหลังคา(มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 23 พฤศจิกายน)

#### 1.4 คำสาบาน

- 1.4.1 ขอให้ฟ้าดินเป็นพยาน(ไพศาล บู่ทอง ให้ข้อมูลเมื่อ 24 พฤศจิกายน)
- 1.4.2 หากผิดคำสัญญาขอให้มือนเป็นไป(ไพศาล บู่ทอง ให้ข้อมูลเมื่อ 24 พฤศจิกายน)

#### 1.5 คำอธิษฐาน

- 1.5.1 ขอให้พบเจอแต่สิ่งดี ๆ ด้วยเกิด (ศิริวรรณ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 25 พฤศจิกายน)
- 1.5.2 จวดหน้าขอให้ถูกเบอร์ที่เกิด(พัชราพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 25 พฤศจิกายน)
- 1.5.3 ขอให้พอเจอแต่คนดี ๆ ที่เข้ามาในชีวิต (พัชราพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 25 พฤศจิกายน)

## 1.6 คำอวยพร

1.6.1 ขอให้ชีวิตลูกมีแต่สิ่งดี ๆ เข้ามา สิ่งไม่ดีก็ขอให้ออกไป(เพียร วรรณะ ให้ข้อมูลเมื่อ 26พฤศจิกายน)

1.6.2 ขอให้มีการงานดี ๆ ทำ (จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 26พฤศจิกายน)

1.6.3 ขอให้ทุกคนในครอบครัวมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง(ไพศาล บุทอง ให้ข้อมูลเมื่อ 26พฤศจิกายน)

1.6.4 ขอให้ม่มีศรีสุข ทำมาค้าขายร่ำรวย(มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 26พฤศจิกายน)

## 1.7 คำอุทิศ

1.7.1 ขอให้ส่วนบุญส่วนกุศลที่ลูกได้ทำมาในวันนี้

ช่วยส่งไปถึงเจ้ากรรมนายเวรและบรรพบุรุษทั้งหลายของลูกด้วยเถิดขอให้เจ้ากรรมนายเวรของลูกมารับส่วนบุญส่วนกุศลนี้ด้วยเทอญ (มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 26พฤศจิกายน)

## 1.10 ตำนาน

1.10.1 เขาตาปูเป็นชื่อเกาะเล็กๆ ในอ่าวพังงา เป็นเขาหินปูนที่มีลักษณะพิเศษ คือ มีฐานเล็กแต่ตัวภูเขาใหญ่จนทำให้หลายคนแปลกใจว่ายืนอยู่ได้อย่างไร มีเรื่องเล่าว่า ครั้งหนึ่งนานมาแล้วมีชายหาปลาคนหนึ่งออกไปทอดแหหาปลา ทอดอยู่นานยังไม่ได้ปลาสักตัวเดียว

ครั้งสุดท้ายทอดลงเปิดตาปูมาตัวหนึ่งแกหยิบขึ้นมาแล้วเหวี่ยงทิ้งลงในน้ำแล้วเดินไปทอดแหในที่อื่น ๆ ต่อไป แต่ทอดหลงไปที่ครั้งๆ ก็ขึ้นมาแต่ตาปูตัวเดิมอีก แกโมโหมาก ใช้มีดฟันตาปูตัวนั้นอย่างแรง ตาปูขาดกระเด็นไปปักที่กลางทะเล กลายเป็นเขาตาปูมาถึงทุกวันนี้(จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 26พฤศจิกายน)

1.10.2 ตำนานถ้ำน้ำผุด นานมาแล้วมีพระธุดงค์รูปหนึ่ง ได้เดินทางมาถึงตำบลถ้ำน้ำผุด เห็นมีป่าเขาเป็นทิวเขาร่มรื่น และเงียบสงบ เหมาะแก่การปฏิบัติธรรม

จึงปักกรดจำศีลภาวนาอยู่ ณ ที่นั้น ในขณะที่นั่งวิปัสสนาอยู่นั้นได้ยินเสียงดัง จนแผ่นดินสั่นสะเทือน เป็นเสียงที่ดังจากโพรงหินในป่า ภูเขา พร้อมกับน้ำไหลออกมามากมาย แต่พระภิกษุรูปนั้น ยังคงนั่งบำเพ็ญเพียรต่อไป จนถึงกลางดึกสงัด มีร่างของชายแก่คนหนึ่งนั่งขวางหน้าหน้าพระพักตร์ มีผมยาว

หนวดเครายาว เดินออกมาจากถ้ำ ตรงมาหาพระภิกษุนั้นแล้วบอกพระภิกษุว่าอย่ามาบำเพ็ญเพียรที่นี่เลย ด้วยจะหาความสงบไม่ได้ เพราะต่อจากนี้ไป ณ ที่นี้ จะเกิดสิ่งมหัศจรรย์ คือ จะมีเสียงดังจากใต้ดิน แล้วมีน้ำผุดออกมาเป็นระยะ ๆ ขอให้ไปหาที่ที่สงบกว่านี้ พระภิกษุนั้นรับคำ ชายชรานั้น

ขอรองให้พระภิกษุช่วยบอกชาวบ้านในละแวกนั้น ให้ช่วยกันสร้างศาลเจ้าขึ้นบูชา แล้วร่างนั้นก็หายไป ต่อมาพระภิกษุได้ เล่าเรื่องนั้นให้ชาวบ้านฟัง

ชาวบ้านบางคนก็เคยเห็นชายชราตรงกับที่พระภิกษุเล่าให้ฟัง เดินทางไปทางถ้ำนั้นอยู่บ่อย ๆ จึงพากันเชื่อถือ แล้วได้ช่วยกันสร้างศาลเจ้าขึ้น บนเนินเขาเพื่อบูชา

ในปัจจุบันผู้ทั่วไปหมดแล้ว แต่ได้มีผู้มีจิตศรัทธาสร้างขึ้นมาใหม่ คลุมบริเวณที่มีน้ำผุด ชาวบ้านเรียกว่า "ศาลเจ้านุญเท่าก่อง" และมีพิธีไหว้เจ้ากันในเดือน ๓ ของทุกปี ปัจจุบันถ้ำน้ำผุด เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดพังงา มีลักษณะแปลกกว่าที่อื่นตรงที่ น้ำจะผุดออกมาไม่เป็นเวลา วันละ ๑ - ๓ ครั้ง

ก่อนที่น้ำจะผุดมีเสียงดังสะเทือน ชาวพังงาเชื่อว่าผู้ที่เห็นน้ำผุดเท่านั้นจะมีบุญ ถ้าใครไม่มีบุญน้ำจะไม่ผุดให้เห็น(มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 26 พฤศจิกายน)

1.10.2 ตำนานเขานางหงส์ กาลครั้งหนึ่ง มีชายสองคนชื่อนายเต่าและนายเฒ่า ทั้ง ๒ คน เป็นเพื่อนรักใคร่ชอบพอกันมาแต่มีอายุต่างกันคือ

นายเต่ามีอายุมากกว่านายเฒ่าหลายปี นายเต่ามีลูกสาวสวย ชื่อว่า "นางหงส์"

นายเฒ่าเป็นคนรูปหล่อและนิสัยดีไม่ได้เฒ่าแก่ตามชื่อนายเต่าเห็นว่าเป็นคนมีหลักฐานมั่นคง จึงตัดสินใจยกลูกสาวให้ เพราะลูกสาวจะได้เป็นฝั่งเป็นฝา

พอถึงวันฤกษ์ดีนายเฒ่าก็ยกขบวนขันหมากมายังบ้านนายเต่า ทางบ้านนายเต่าก็เตรียมจัดทำสำรับกับข้าวอาหารคาวหวานต่างๆ เพื่อเลี้ยงแขกที่จะมาในงาน

เมื่อนางหงส์ได้ยินว่านายเฒ่าจะมาสู่ขอตัวเอง นางก็คิดว่า นายเฒ่าคงเป็นคนแก่เฒ่าไม่เจียมตัว นางทั้งโกรธทั้งอายและเสียใจ

จึงวิ่งเข้าห้องปิดประตูแล้วร้องด่านายเฒ่าต่างๆ นานา ประกาศว่านางจะไม่ยอมแต่งงานกับนายเฒ่าเด็ดขาด นายเฒ่าโกรธจัดจึงเหวี่ยงขันหมากทั้ง

จนกลายเป็นเขานั่นหมาก นายเต่าไม่พอใจลูกสาว จึงเตะกะทะคว่ำลงไป กลายเป็นเขาเตะกะทะคว่ำ ในปัจจุบัน

หลายวันต่อมา นางหงส์ไปเที่ยวในงานแห่งหนึ่ง นางแอบเห็นนายเฒ่าเข้าจึงตกตะลึงเพราะนายเฒ่ายังเป็นหนุ่มรูปหล่อ ไม่แก่เหมือนชื่อ

นางเสียใจจึงกลับมาจัดข้าวตอกดอกไม้เดินทางไปขอขมาต่อนายเฒ่า พอพบหน้านายเฒ่านางก็ตรงไปกราบขอขมาและขอคืนดีแล้วบอกว่ายินดีจะแต่งงานด้วย

ฝ่ายนายเฒ่ายังไม่หายโกรธพอเห็นหน้านางหงส์มาขอขมาจึงตวาดและขว้างปาข้าวตอกดอกไม้ไปต่อหน้า นางหงส์รู้สึกอับอายอย่างมาก

จึงวิ่งกลับบ้านวิ่งพลางร้องไห้ไปพลาง จนเหนื่อย แค้นแสนแค้น นางกระเือกกระสนล้มตายอยู่กลางป่าอนดะแคงกลายเป็น เขานางหงส์

ซึ่งปัจจุบันเป็นเทือกเขาที่สูงชันและสลับซับซ้อนมาก กั้นระหว่างเขตอำเภอเมืองพังงากับอำเภอทับปุดจนตราบนานเท่านาน(มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 26 พฤศจิกายน)

## 1.12 นิทาน

1.12.1เดิมมีพี่น้อง ๒ คน พี่ชื่อยมดิงเป็นชาย น้องชื่อยมดอย เป็นหญิง ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ประจวบคีรีขันธ์ ต่อมานางยมดอยเสียชีวิต

ตายมดิงเศร้าโศกมากจึงละทิ้งถิ่นเดิมไปตามยถากรรมจนมาถึงปลายคลองแสง ในเขตอำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

และอาศัยอยู่กับตาใจโคงในละแวกบ้านไกรสร ซึ่งมีอาชีพหาไม้ฉันทันจากต้นยาง เนื่องจากตายมดิงเป็นคนขยันจนตาใจโคงพอใจมาก

ถึงกับยกนางทองดิงให้แก่ตายมดิงครั้งอยู่มาวันหนึ่ง มีโขลงช้างป่าเข้ามาทำลายไร่ข้าวและผักผลไม้ของตายมดิง

ไล่ไปแล้วก็กลับมาอีกเป็นหลายคราวจนตายมดิงโกรธแค้น จะฆ่าช้างทั้งโขลงนั้นให้ได้ยังมีตาจุ่ม เป็นชาวบ้านพุมเรียง อำเภอไชยา

มีอาชีพค้าขายเดินทางไปต่างเมืองอยู่เสมอ ตาจุ่มมีช้างอยู่ ๒ เชือก เป็นช้างพังและช้างพลายเพื่อเป็นพาหนะในการบรรทุกสินค้า

คราวนั้นตาจุ่มเดินทางจากไชยาไปค้าขายถึงเขาพนมและจะต่อไปยังตะกั่วป่า ขณะตาจุ่มพักช้างอยู่นั้น โขลงช้างที่ตายมดิงไล่วิ่งผ่านมา

ช้างพลายของตาจุ่มเห็นช้างพังงามเข้าก็กระซอกปลอกขาดออกวิ่งติดตามนางช้างพังพานั้นไป

ได้อาละวาดต่อสู้กับช้างพลายป่าจนผู้ช้างแตกกระจัดกระจายหนีไปคนละทิศละทางจนเป็นเหตุให้ตายมดิงสำคัญผิดติดตามลำช้างของตาจุ่มเชือกหนึ่งด้วย

ตายมดิงสะกดรอยลำช้างกับหมาตัวหนึ่ง ตามมาจนถึงคลองสก ซึ่งน้ำเชี่ยวมาก ช้างพังเชือกหนึ่งกำลังท่องแก่งไถวิ่งหนี

จนพลัดตกลงไปในคลองนั้นแฉกระแทกทำให้ตกหล่นออกมา ลูกช้างตัวนั้นกลายเป็นหินอยู่กลางคลองสก จึงเรียกว่า "หินลูกช้าง" มาจนบัดนั้น

ตายมดิงยังคงติดตามรอยช้างต่อไป โดยลากหอกตามไปเรื่อย ๆ ทางที่ลากหอกไปนั้น ทำให้ดินและหินแยกเป็นทางน้ำอยู่ในเขตอำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เรียกหมู่บ้านแถบนั้นว่า "บางลากหอก" หรือบางตาม จนมาถึงทุกวันนี้ตายมดิงตามช้างไปจนถึงช่องเขาในป่าลึก ในตำบลคลองสก ณ ที่

นั้นมีม้าตัวหนึ่งเลี้ยวมาดูตายมดิง เขาชื่อนั้น จึงได้ชื่อว่า "ช่องม้าเหลียว" ครั้นไล่ต่อไปจนเกือบจะทันตายมดิงได้เอาดินปืนได้กระบอกปืนจ้องยิง

แต่กระสุนพลัดไปจึงเรียกสถานที่ที่กระสุนตก ซึ่งอยู่ใกล้ ๆ บ้านบางหนามว่า "ช่องลูกพลาย" และด้วยความโกรธที่ยิงช้างไม่ถูกตายมดิง จึงโยนปืนทิ้ง

ป็นไปตกบนภูเขาตรงหน้าวัดสองพี่น้อง ตำบลคลองสก จึงเรียนภูเขานี้ว่า "เขาโยน" ตามตมตึงเห็น้อยมาก จึงปล่อยให้หมาที่ตามมาด้วยไล่ช้างไปก่อน หมาไล่ไปพบแล่น (เหี้ย) แล่นวิ่งหนีลง ซึ่งอยู่บนเขาตรงหน้าถ้ำวราวม แต่แล่นถูกหมาตะครุบได้ตรงส่วนหาง หางแล่นจึงหลุดคารุนั้นอยู่ จึงเรียกสถานที่นั้นว่า "แล่นคารู" ครั้นแล่นหลุดไปได้หมาได้แต่เงนตม จึงเรียกที่บริเวณนั้นว่า "ยานหมาหงน" ฝ่ายตมตึงได้ใช้พราขว้างแล่นพลาดไปถูกภูเขา พราหัก จึงเรียกสถานที่นั้นว่า "เขาพราหัก" ครั้นไล่ต่อไปอีกเกิดฝนตกหนักจำเป็นต้องเอาดินเป็นทั้งไว้ในถ้ำ จึงเรียกถ้ำนั้นว่า "ถ้ำดินเป็น" ช้างพลายของตมถูกตมตึงตามล่าไม่ลดละต้องเตลิดหนีไปจนถึงแดนเมืองตะกั่วป่า ไปหยุดนอน ณ ป่าแห่งหนึ่งในเขตอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา จึงได้ชื่อว่า "บ้านช้างนอน" พอตมตึงตามมาถึงบ้านช้างก็หันช้างก็หนีต่อไปจนผ่านช่องเขาซึ่งอยู่ระหว่างอำเภอท้ายเหมืองกับอำเภอตะกั่วทุ่ง ตมตึงเห็นแผ่นหินใหญ่วางอยู่จึงยืนลับหลอกกับแผ่นหินนั้น ที่นั้นจึงได้ชื่อว่า "เขาหินลับ" สืบมาจนถึงทุกวันนี้ตมตึงตามล่าจนเข้าเขตเมืองพังงา ก็เป็นที่ป่ารกและฝนตกหนัก จึงปีนขึ้นไปบนภูเขาสูงหนึ่ง แล้วชะเง้อดูช้างเชือกนั้น ปัจจุบันบริเวณนั้นจึงเรียกว่า "ทุ่งคาโงก" พอตมตึงเห็นช้างก็รีบลงมาใช้หอกแทงช้างนั้นทันที หอกปักเข้าที่ขาข้างหนึ่ง ทำให้ขาข้างเป็นแผลใหญ่ และพิการเดินไม่ถนัด เรียกบริเวณที่ช้างถูกแทงชานี้ว่า "บ้านแผล" (อยู่ในเขตอำเภอเมืองพังงา) ช้างยังกระเสือกกระสนหนีต่อไปจนหมดแรงก็หมอบนอนอยู่กลางแดด ปัจจุบันเรียกบริเวณนั้นว่า "บ้านตากแดด" ตมตึงได้ใช้หอกแทงตรงท้องของช้างเลือดไหลทะลักออกมาในที่สุดก็สามารถล้มช้างพลายของตมได้สำเร็จข้านั้นกลายเป็นหินเรียกว่า "เขาช้าง" ตรงส่วนที่เป็นท้องของช้าง ซึ่งมีเลือดไหลทะลักออกมานั้น กลายเป็นน้ำตก และท้องช้างกลายเป็นถ้ำใหญ่เรียกว่า "ถ้ำพุงช้าง" และด้วยความแค้นของตมตึงได้ฆ่าท้องช้างลงเอาตับไตใส่พุงออกมาต้มแกลกินเป็นอาหาร พอกินเสร็จก็ยกหม้อข้าวหม้อแกงเหวี่ยงลงในวังน้ำไกล ๆ นั้น ปัจจุบันเรียกบริเวณนั้นว่า "วังหม้อแกง" ซึ่งอยู่ใกล้ ๆ กับตลาดพังงา และต่อมาคำว่า "พังงา" นี้เอง ได้กลายมาเป็น "พังงา" ฝ่ายตมตึงเจ้าของช้างเที่ยวตามหาช้างของตนไม่พบ ตามมาจนถึงพังงา จึงรู้ว่าช้างของตนถูกฆ่าเสียแล้วก็เสียใจจนขาดใจตายตามช้างไป แล้วร่างของตมตึงกลายเป็นภูเขารูปว่า "เขาตมตึง" นั่งเฝ้าอยู่ใกล้ ๆ ชากช้าง คือ "เขาช้าง" นั้นเองบางตำนานเล่าว่าช้างของตมตึง เป็นช้างพังและมีงาเล็ก ๆ เมื่อถูกงาออกจึงเรียกว่า "พังงา" และบางตำนานเล่าว่าช้างที่ถูกฆ่าเป็นช้างของตมตึงที่เข้าไปแต่งงาน แล้วช้างหยุดไปทำลายพืชไร่ของเขา จึงถูกฆ่าตำนานที่เกี่ยวกับเขาช้างนี้ เนื่องจากมีมานานผู้เล่าจึงมักนำเอาสถานที่อื่น ๆ ในบริเวณนั้นมาเชื่อมโยงเสริมต่อ จึงพิสดารออกไปมากมาย ดังเช่น พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงอธิบายไว้ในจดหมายเหตุประพาสหัวเมืองปักษ์ใต้ ร.ศ. ๑๒๘ ว่า "เขาช้างที่กล่าวมาแล้วนั้น มีเรื่องเล่ามาว่า ตมตึงได้ผูกช้างไว้จะไปช่วยการแต่งงานลูกสาวตามองคล้าย แต่ช้างได้ไปเหยียบข้าวในนาของตมตึงเสียไปมาก แล้วก็หนี ตมตึงไล่ช้างมาตั้งแต่ตะกั่วป่ามาทันเขาที่นี้ แล้วฆ่าช้างนั้นตาย ตมตึงถืองนขาช้างไปฝังไว้ที่เขาลูกหนึ่ง จึงมีชื่อว่า "เขาพังงา" อยู่เหนือเขาช้าง เล่ากันต่อไปว่าเมื่อนั้นเดิมเรียกว่า "เมืองพังงา" มาภายหลังจึงเพี้ยนไปเป็น พังงาแทน ส่วนช้างที่ตมตึงฆ่าตายนั้น ที่ผูกอยู่บนหลังช้างได้ตกลงมาคว่ำอยู่ทางท้ายช้าง แล้วกลายเป็นเขาอยู่ต่อท้ายเขาช้างบัดนี้" (ช่วง เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 26 พฤศจิกายน)

#### 1.13 เนื้อเพลงแปล

##### 1.13.1 นกกาเหว่า (มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 27 พฤศจิกายน)

เจ้านกกาเหว่าเอ๋ย ไซ้ให้ไฉนแมกพัก แมกก็หลงรัก คิดว่าลูกในอุทรณ์

คาบเอาข้าวมาเผื่อ คาบเอาเหยื่อมาป้อน ถนอมไว้ในรังนอน ชอนเหยื่อมาให้กิน

ปีกเจ้ายังอ่อน คลอแคล ท้อแท้จะสอนบิน พาลูกไปหากินที่ปากน้ำพระคงคา

ตีนเจ้าเหยียบสาหร่าย ปากก็ไซ้หาปลา กินกุ้ง กินกั้ง กินหอย กระพั้งแมงดา

กินแล้วก็โผมา จับที่ตีนหัวโพธิ์ทอง ปีกเจ้ายังอ่อนคลอแคลท้อแท้จะสอนบิน

พาลูกไปหากินที่ปากน้ำพระคงคา ตีนเจ้าเหยียบสาหร่าย ปากก็ไซ้หาปลา

กินกุ้ง กินกั้ง กินหอย กระพั้งแมงดา กินแล้วก็โผมา จับที่ตีนหัวโพธิ์ทอง

##### 1.13.2 จันทร์เจ้า (ช่วง เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 27 พฤศจิกายน)

จันทร์เจ้าเอ๋ย ขอข้าวขอแกง ขอแหวนทองแดง ผูกมือน้องข้า

ขอช้างขอมา ใ้หนองข้าขี่ ขอเก้าอี้ใ้หนองข้านั่ง

ขอเตียงตั้งใ้หนองข้านอน ขอละครใ้หนองข้าดู

ขอยายชู้เลี้ยงน้องข้าเถิด ขอยายเถิดเลี้ยงตัวข้าเอง

##### 1.13.3 ไก่เถื่อน (มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน)

ไก่เถื่อนเหอ ชันเทือนทั้งบ้าน

ลูกสาวขี้คร้าน นอนใ้แม่ปลุก

ฉวยไ้ด้ามขวาน แยกแวนดังพลุก

นอนใ้แม่ปลุก ลูกสาวขี้คร้านการเหอ

##### 1.13.4 โยกเยก (มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน)

โยกเยกเอ๋ย น้ำท่วมเมษย

กระต่ายลอยคอ หมาหางจ๋อ กอดคอโยกเยก

#### 1.16 เนื้อเพลงประกอบการละเล่น

##### 1.16.1 จำจี้ (ศิริวรรณ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 28 พฤศจิกายน)

จำจี้มะเขือเปราะ มะเขือหน้าแว่น

พายเรือออกแอ่น มะเขือต้นกุ่ม

สาวสาวหนุ่มหนุ่ม อาบน้ำท่าไหน

อาบน้ำท่าวัด เอาแบ่งที่ไหนผัด

เอากระเจกที่ไหนสอง เยี่ยมเยียมมองมอง

## นกขุนทองฮู้

1.16.2 งูกินหาง(ศิริวรรณ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 28พฤศจิกายน)

พอง : โ แม่งูเอ๋ยกินน้ำบ่อไหนโ

แมง : โ กินน้ำบ่อโสโกโยกไปก็โยกมาโ พร้อมแสดงอาการโยกตัวไปมา

พอง : โ แม่งูเอ๋ยกินน้ำบ่อไหนโ

แมง : โ กินน้ำบ่อทรายย้ายไปก็ย้ายมาโ พร้อมแสดงอาการส่ายไปส่ายมา

พอง : โ แม่งูเอ๋ยกินน้ำบ่อไหนโ

แมง : โ กินน้ำบ่อหินบินไปก็บินมาโ พร้อมแสดงอาการบินไปบินมา

พอง : โ กินหัวกินหางกินกลางตลอดตัวโ

1.16.3 วีรชาวสาร(มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ28พฤศจิกายน)

วีรชาวสาร สมมะนานาขาวเปลือยกย

เด็กน้อยตาเหลือก เลือกท้องโบลานย

คดขาวใสจาน คอยพานคนข้างหลังไว

1.16.4 มอญซ่อนผ้า(ศิริวรรณ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 28พฤศจิกายน)

มอญซ่อนผ้า ตุกตาอยู่ข้างหลังย

ไวโน่นไว้นี้ ฉันจะตีกันเธอ

1.17 บทคำร้องย

1.17.1 รำวงกลองยาว (ช่วง เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 28พฤศจิกายน)

เอ้ามาละเว้ย เอ้ามาละเว้ย

เอ๋ยมาละวา เอ๋ยมาละวา

มาแต่ของเข่า ของเราก็อิ่มมาย

ใครมีมะกรูด มาแลกมะนาว

ใครมีมะกรูด มาแลกมะนาว

ใครมีลูกสาว มาแลกลูกเขย

เอวระเอาเหว้ย ลูกเขยกลองยา

1.21 บทสวดมนต์ย

1.21.1 บูชาพระรัตนตรัย (จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 28 พฤศจิกายน)

อะระหังสัมมาสัมพุทธโธกะคะวา, พุทธังกะคะวันตัง อะภิวาเทมิ ฯ (กราบ)

สวากขาโต กะคะวะตา ธัมโม, ธัมมัง นะมัสสามิ ฯ (กราบ)

สุปะฏิปันโน กะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สังฆัง นะมามิ ฯ (กราบ)

1.21.2 แม่เมตตาให้สรรพสัตว์(จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 28 พฤศจิกายน)

สัพเพ สัตตา สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิดแก่เจ็บตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น

อะเวรา โหนตุ จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย

อัพพะยาปัชฌา โหนตุ จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย

อะนีฆา โหนตุ จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีความทุกข์กาย ทุกข์ใจเลย

สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตฺ จงมีความสุขกาย สุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด

1.21.3 บทแผ่ส่วนกุศล(มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 28 พฤศจิกายน)

อิทัง เม มาตาปิตูนังโหตุ สุขิตา โหนตุ มาตาปิเตโร

อิทัง เม ญาคูณังโหตุ สุขิตา โหนตุ ญาคูเตโย

อิทัง เม ครูปัชฌายาจารย์นังโหตุ สุขิตา โหนตุ ครูปัชฌายาจารย์า

อิทัง สัพพะเทวะตานังโหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพ เทวา

อิทัง สัพพะเปตานังโหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพ เปตา

อิทัง สัพพะเวรันังโหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพ เเวรี

อิทัง สัพพะสัตว์ตานังโหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพ สัตตา

1.23 ปริศนาคำทายย

1.23.1 ไ้อัโหระเหตุดันเท้าครก ใบปรกดิน (ตะไคร้)(ศิริวรรณ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)

1.23.2 ไ้อัโหระเหตุดันเท้าชา ใบวาเดียว (ต้นกล้วย)(ศิริวรรณ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)

1.23.3 ไ้อัโหระเหตุดันเท้าล้าเรือ ใบห่อเกลือไม่มีด (ต้นสน)(ศิริวรรณ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)

1.23.4ไ้อัโหระเหตุดันเท้ากลางป่า สวมขลุ่ยแหลมเปียบ (หน่อไม้)(ศิริวรรณ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)

1.23.5ไ้อัโหระเหตุดันเท้าเด็ก ๆ หนูผ้า พอใหญ่ขึ้นมาเอาผ้าโพกหัว (มะเขือ)(ศิริวรรณ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)

1.23.6ไ้อัโหระเหตุดันเท้าคนนอนในมุ้งขาว เรือนบันนทยาทาสีเขียว (น้อยหน้า)(มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)

- 1.23.7 ไ้หฺรเหอโบหยัก ๆ ลูกรักเต็มคอ (มะละกอ)(มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.23.8 ไ้หฺรเหอลูกแก แม่ตาย (ต้นกล้วย)(มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.23.8 ไ้หฺรเหอหัวเหมือนกอไม้ หางเหมือนไม้พาย (ทุ้ง)(มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.23.9 ไ้หฺรเหอกันชีฟ้า หน้าไถดิน (หอย)(มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.23.10 ไ้หฺรเหอสี่ขาเดินมา หลังคามุงกระเบื้อง (เต่า)(มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.23.11 ไ้หฺรเหอดัวดำท้ายแดง ใช้เหล็กแทงเป็นอาวุธ (ผึ้ง)(มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.23.12 ไ้หฺรเหอสองตีนบังแดด แปรตีนเดินมา (ปู)(มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.23.13 ไ้หฺรเหอเย็นออกเป็นฝูง เหมือนกับจิ้งก้นมา (ค่างคาว)(มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.23.14 ไ้หฺรเหอตากาฐาอยู่ใต้ถุนนอนคว่ำคุกเข่า (กบ)(มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)

## 1.25 ภาษาที่ใช้กับสัตว์

- 1.25.1 ลูกหมามานี้มา(เพียร วรรณะ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.25.2 ไ้หฺรเหอมวกกินข้าวมา (เพียร วรรณะ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)

## 1.26 ภาษิตย

- 1.26.1 ขวางงูไม่พันคอ(พัชรพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.26.2 เขียนเสือให้วัวกลัว(พัชรพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.26.3 เข้าเมืองตาหลิ่ว ต้องหลิ่วตาตาม(พัชรพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.26.4 เข้าค่ายเข้าเขม(พัชรพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.26.5 ไ้หฺรเหอเห็นตืนงู เห็นนมไก่(จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.26.6 ขายผาเอานารอด(จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.26.7 ข้าวใหม่ปลามัน(จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.26.8 ข้าวยากหมากแพง(จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.26.9 ชี้น้ำขวนตี(จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.26.10 ชี้น้ำให้หมากิน (จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.26.11 ชี้น้ำจับตักแตน (จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.26.12 ชี้น้ำห่มรา ชี้น้ำมาแห้ง(จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.26.13 แกวงเท้าหาเสี้ยน(จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.26.14 กำแพงมีหู ประตูมีช่อง(จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.26.15 ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด(จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)

## 1.29 สำนวนย

- 1.29.1 ชักแม่น้ำทั้งห้า(ศิริวรรณ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.29.2 ซ้ำ ๆ ได้พร้าเล่มงาม(ศิริวรรณ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.29.3 ซ่างตายทั้งตัวเอาใบบัวมาปิด(ศิริวรรณ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.29.4 ซุมมือเปิบ(ศิริวรรณ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.29.5 ตักบาตรอย่าถามพระ(ศิริวรรณ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.29.6 ตัดหางปลอยวัด(ศิริวรรณ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.29.7 ตำนน้ำพริกละลายแม่น้ำ(ศิริวรรณ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.29.8 ตีงูให้กากิน(ศิริวรรณ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.29.9 กลับหน้ามือเป็นหลังมือ(ศิริวรรณ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.29.10 กาคาบพริก(ไพศาล บุษทอง ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.29.11 นกสองหัว(ไพศาล บุษทอง ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.29.12 น้ำขึ้นให้รีบตัก(ไพศาล บุษทอง ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.29.13 น้ำท่วมปาก(ไพศาล บุษทอง ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.29.14 กำขี้ดีกว่ากำตด(ไพศาล บุษทอง ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.29.15 ปากปราศรัยใจเชือดคอ(ไพศาล บุษทอง ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.29.16 ปากว่าตาขยิบ(ไพศาล บุษทอง ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)
- 1.29.17 ปิดทองหลังพระ(ไพศาล บุษทอง ให้ข้อมูลเมื่อ 29 พฤศจิกายน)

## 2. อมฺขปาฐะย

### 2.3 การละเล่นของเด็กย

- 2.3.1 จี๊จ๊บ(จิตติพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 30 พฤศจิกายน)

- 2.3.2 น้อยออก(จิตติพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 30 พฤศจิกายน)
- 2.3.3 หม้อข้าวหม้อแกง(จิตติพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 30 พฤศจิกายน)
- 2.3.4 กระโถยง(จิตติพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 30 พฤศจิกายน)
- 2.3.5 ม้ากานกล้วย(จิตติพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 30 พฤศจิกายน)
- 2.3.6 หมากเก็บ(จิตติพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 30 พฤศจิกายน)
- 2.3.7 เติงกะลา(จิตติพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 30 พฤศจิกายน)
- 2.3.8 ขอนแอบ(จิตติพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 30 พฤศจิกายน)
- 2.3.9 เป้ายิงจูป(จิตติพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 30 พฤศจิกายน)

## 2.5 ความเชื่อ

2.5.1 ห้ามนอนหันหัวไปทางทิศตะวันตกเพราะจะทำให้เจ็บป่วย อายุสั้น เพราะเป็นทิศของคนตาย  
(ลาไล วรรณะ ให้ข้อมูลเมื่อ 30 พฤศจิกายน)

### 2.5.2 ห้ามนอนหัวค่ำ

สมัยโบราณผู้เฒ่าผู้แก่จะห้ามมิให้ลูกหลานนอนหัวค่ำ เพราะจะถูกผีอำ หรือไม่ก็จะมีมาximเอาวิญญาณของเราไป หรือหลอกล่อให้เราไปอยู่ด้วย(ลาไล วรรณะ ให้ข้อมูลเมื่อ 30 พฤศจิกายน)

### 2.5.3 ห้ามเล่นเงาตอนกลางคืน

เพราะจะทำให้เด็กเกิดเหตุร้ายตามมา ไม่ว่าจะเป็นผี วิญญาณร้าย ทั้งหลายที่ผ่านมา อาจจะมองเห็นเด็กได้จากเงาของเด็กนั้น ซึ่งจะทำให้พวกผี วิญญาณเหล่านี้จะคอยตามไปรบกวนหรือหลอกหลอนเด็กได้ เมื่อยามนอนหลับ(ลาไล วรรณะ ให้ข้อมูลเมื่อ 30 พฤศจิกายน)

## 2.6 เครื่องมือประกอบอาชีพ

- 2.6.1 พร้า(จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 30 พฤศจิกายน)
- 2.6.2 แห(จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 30 พฤศจิกายน)
- 2.6.3 ตะเกียง(จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 30 พฤศจิกายน)
- 2.6.4 จอบ(จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 30 พฤศจิกายน)
- 2.6.5 มีดกรีดยาง(จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 30 พฤศจิกายน)

## 2.10 ประเพณี

- 2.10.1 ประเพณีลอยกระทง(จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 30 พฤศจิกายน)
- 2.10.2 ประเพณีแต่งงาน(จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 30 พฤศจิกายน)
- 2.10.3 ประเพณีสงกรานต์(จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 30 พฤศจิกายน)
- 2.10.4 ประเพณีบวชนาค(จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 30 พฤศจิกายน)
- 2.10.5 ประเพณีสารทเดือนสิบ(จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 30 พฤศจิกายน)
- 2.10.6 ประเพณีตรุษจีน(จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 30 พฤศจิกายน)
- 2.10.7 ประเพณีกินเจ(จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 30 พฤศจิกายน)
- 2.10.8 ประเพณีแห่เทียนพรรษา(จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 30 พฤศจิกายน)
- 2.10.9 งานแห่เทพเจ้าศาลเจ้ามาจ้อโป้(จตุพงศ์ เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 30 พฤศจิกายน)

## 2.18 ศาสนพิธี

- 2.18.1 พิธีขึ้นบ้านใหม่(ช่วง เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 1 ธันวาคม)
- 2.18.2 พิธีสวดบ้าน(ช่วง เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 1 ธันวาคม)
- 2.18.3 พิธีไหว้ภูมิ(ช่วง เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 1 ธันวาคม)
- 2.18.4 พิธีตั้งศาลตายาย(ช่วง เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 1 ธันวาคม)
- 2.18.5 พิธีตั้งเจ้าที่ในสวน(ช่วง เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 1 ธันวาคม)

## 2.20 อาหาร

- 2.20.1 แกงพุงปลา(พัชราพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 1 ธันวาคม)

ส่วนผสม 1.ปลา

2.มะเขือ

3.หัวมัน

4.ถั่วฝักยาว

5.ใบปลาลำเจ็ฐ

6.หน่อไม้

7.มะเขือม่วง

2.20.2 ผักผักกาดดอง(พัชรภาพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ1 ธันวาคม)

ส่วนผสม 1.ผักกาดดอง

2.ไข่ไก่

3.หมู

4.เกลือ

5.น้ำตาล

6.ผงชูรส

2.20.3 คั่วกลิ้งหมู(พัชรภาพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ1 ธันวาคม)

ส่วนผสม 1.หมูสับ

2.เครื่องเทศ

3.ชา

2.20.4 ผัดเผ็ด(พัชรภาพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ1 ธันวาคม)

ส่วนผสม 1.เครื่องแกงพริก

2.20.5 จู๋ปลาก(พัชรภาพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ1 ธันวาคม)

ส่วนผสม 1.ปลา

2.เครื่องแกงทิ

3.ใบมะกรูด

2.20.6 ปลาทอดเครื่อง(พัชรภาพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ1 ธันวาคม)

ส่วนผสม 1.ปลา

2.เครื่องแกงทิ

3.ใบมะกรูด

2.20.7 ลูกตอผัดเคย(พัชรภาพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ1 ธันวาคม)

ส่วนผสม 1.สะตอ

2.เคย

3.หมู

2.20.8 น้ำชุบ(พัชรภาพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ1 ธันวาคม)

ส่วนผสม 1.เคย

2.หัวหอม

3.พริก

4.กระเทียม

5.น้ำตาล

6.มะนาว

2.20.9 ผัดเปรี้ยวหวาน(พัชรภาพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ1 ธันวาคม)

ส่วนผสม 1.มะเขือเทศ

2.แตงกวา

3.ต้นหอม

4.สับปะรด

5.ลูกชิ้นปลา

2.20.10 ปลาทอด(พัชรภาพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ1 ธันวาคม)

ส่วนผสม 1.ปลา

2.เกลือ

2.20.11 ผักเมี่ยงลวกกะทิ(พัชรภาพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ1 ธันวาคม)

ส่วนผสม 1.ผักเมี่ยง

2.กุ้งแห้ง

3.หัวหอม

4.น้ำกะทิ

2.20.12 ผัดผักเมี่ยง(พัชรภาพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ1 ธันวาคม)

ส่วนผสม 1.ผักเมี่ยง

2.ไข่ไก่

2.21 เครื่องดื่ม

2.21.1 น้ำใบเตย(พัชรภาพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ1 ธันวาคม)

ส่วนผสม 1.ใบเตยสด

2.น้ำเปล่า

- 3.น้ำตาลทราย
- 2.21.2 น้ำกระเจียบ(พัชราพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ1 ธันวาคม)
- ส่วนผสม 1.กระเจียบ
- 2.น้ำเปล่า
- 3.น้ำตาลทราย
- 2.21.3 น้ำแมงลัก(พัชราพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ1 ธันวาคม)
- ส่วนผสม 1.เม็ดแมงลัก
- 2.น้ำเปล่า
- 3.น้ำตาลทราย
- 2.21.4 น้ำสับปะรด(พัชราพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ1 ธันวาคม)
- ส่วนผสม 1.สับปะรด
- 2.น้ำเปล่า
- 3.น้ำตาลทราย
- 2.21.5 น้ำมะพร้าว(พัชราพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ1 ธันวาคม)
- ส่วนผสม 1.น้ำมะพร้าว
- 2.น้ำตาลทราย
- 2.21.6 น้ำลำไย(

- พัชราพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ1 ธันวาคม)
- ส่วนผสม 1.ลำไย
- 2.น้ำตาลทราย
  - 2.21.7น้ำส้ม(พัชราพร เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ1 ธันวาคม)
  - ส่วนผสม 1.น้ำส้ม
  - 2.น้ำตาลทราย

- 3.ผสม มีทั้งมุขปาฐะและอมุขปาฐะ
- 3.2 การแสดงท่าทางประกอบคำร้อง
- 3.2.1 รำหน้ากลองยาว(มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ1 ธันวาคม)
- 3.2.2 รำแห่นาค(มนตรี เกตุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ1 ธันวาคม)

## นามานุกรม

- จตุพงศ์ เกตุรักษ์ เกิดเมื่อ วันศุกร์ ที่ 14 มิถุนายน 2514 อายุ 45 ปี เพศชาย ที่อยู่ 34/5 หมู่ 4 ต.นบปริง อ.เมือง จังหวัดพังงา 82000 เบอร์โทรศัพท์ 062-9499448 ให้ข้อมูลนางสาวพรฤมล เกตุรักษ์ เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2559
- จิตติพร เกตุรักษ์ เกิดเมื่อ วันอาทิตย์ ที่ 17 กรกฎาคม 2529 อายุ 30 ปี เพศหญิง ที่อยู่ 34/1 หมู่ 4 ต.นบปริง อ.เมือง จังหวัดพังงา 82000 เบอร์โทรศัพท์ 096-3469091 ให้ข้อมูลนางสาวพรฤมล เกตุรักษ์ เมื่อวันที่ 30พฤศจิกายน 2559
- ช่วง เกตุรักษ์ เกิดเมื่อ วันพุธ ที่ 7 มกราคม 2478 อายุ 81 ปี เพศชาย ที่อยู่ 35 หมู่ 4 ต.นบปริง อ.เมือง จังหวัดพังงา 82000 ให้ข้อมูลนางสาวพรฤมล เกตุรักษ์ เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2559
- พัชราพร เกตุรักษ์ เกิดเมื่อ วันพุธ ที่ 26 สิงหาคม 2520 อายุ 39 ปี เพศหญิง ที่อยู่ 34/5 หมู่ 4 ต.นบปริง อ.เมือง จังหวัดพังงา 82000 เบอร์โทรศัพท์ 099-4786435 ให้ข้อมูลนางสาวพรฤมล เกตุรักษ์ เมื่อวันที่ 21พฤศจิกายน 2559
- เพียร วรรณะ เกิดเมื่อ วันจันทร์ ที่ 8 มกราคม 2495 อายุ 64 ปี เพศชาย ที่อยู่ 34/2 หมู่ 4 ต.นบปริง อ.เมือง จังหวัดพังงา 82000 เบอร์โทรศัพท์ 096-8718990 ให้ข้อมูลนางสาวพรฤมล เกตุรักษ์ เมื่อวันที่ 26พฤศจิกายน 2559
- ไพศาล บู่ทอง เกิดเมื่อ วันศุกร์ ที่ 10 สิงหาคม 2519 อายุ 40 ปี เพศชาย ที่อยู่ 34/1 หมู่ 4 ต.นบปริง อ.เมือง จังหวัดพังงา 82000 เบอร์โทรศัพท์ 062-7820965 ให้ข้อมูลนางสาวพรฤมล เกตุรักษ์ เมื่อวันที่ 24พฤศจิกายน 2559
- มนตรี เกตุรักษ์ เกิดเมื่อ วันพฤหัสบดี ที่ 23 มิถุนายน 2476 อายุ 83 ปี เพศหญิง ที่อยู่ 35 หมู่ 4 ต.นบปริง อ.เมือง จังหวัดพังงา 82000 ให้ข้อมูลนางสาวพรฤมล เกตุรักษ์ เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2559
- ลาไล วรรณะ เกิดเมื่อ วันเสาร์ ที่ 6 กันยายน 2498 อายุ 61 ปี เพศหญิง ที่อยู่ 34/2 หมู่ 4 ต.นบปริง อ.เมือง จังหวัดพังงา 82000 เบอร์โทรศัพท์ 099-4124236 ให้ข้อมูลนางสาวพรฤมล เกตุรักษ์ เมื่อวันที่ 22พฤศจิกายน 2559
- ศิริวรรณ เกตุรักษ์ เกิดเมื่อ วันอังคาร ที่ 12 ตุลาคม 2497 อายุ 62 ปี เพศหญิง ที่อยู่ 34 หมู่ 4 ต.นบปริง อ.เมือง จังหวัดพังงา 82000 เบอร์โทรศัพท์ 099-7204057 ให้ข้อมูลนางสาวพรฤมล เกตุรักษ์ เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2559

**คติชน** :คติชนวิทยาย